

Rovasti Leo Iltola 1938–2023

Kunnioitettu ja monille rakas rovasti Leo Iltola siirtyi tuonilmaisiin 22.11.2023. Rovasti Leo Iltola on monelle Suomen ortodoksisen kirkon piirissä elävälle tullut tutuksi ainakin nimeltä, mutta myös toimiessaan eri puolilla Suomea erilaisissa tehtävissä.

Isä Leo syntyi 3.6.1938 Sortavalassa Pyhän Pietarin ja Paavalin kirkon kanttorin perheeseen, ja hänen ukkinsa oli Salmin pappi. Isä Leo varttui ja kasvoi kirkon piirissä, joten pappisseminaariin hakeutuminen oli luonnollinen siirtymä. Oma sisäinen elämä yhdessä kirkollisen ympäristön kanssa tekivät päätöksestä helpon. Isä Leo aloitti opintonsa pappisseminaarissa vuonna 1957. Samoihin aikoihin seminaari muutti Helsingistä Humaljärvelle.

Arkkipiispa Paavali vihki hänet papiksi Valamon luostarissa 7.6.1970, rovastin arvoon hänet vihittiin vuonna 1989. Isä Leo työskenteli pappina Vaasan ja Varkauden seurakunnissa vuodet 1970–1989 ja Ortodoksisen seminaarin opettajana eläkkeelle jäämiseensä saakka, vuodet 1989–2001. Vuodesta 1980 hän toimi arkkipiispan siunauksella myös luostarien valvojana ja myöhemmin Valamon luostarin rippi-isänä ja Lintulan luostarin pappina. Vuonna 2001 rovasti Leo Iltola siirtyi eläkkeelle, mutta osallistui sen jälkeen edelleenkin aktiivisesti kirkon elämään. Kaiken kaikkiaan hän palveli pappina yli 50 vuotta.

Pappisseminaarin jälkeen vastavihitty pastori Leo Iltola muutti vuonna 1970 Vaasaan kesäksi seurakuntapapin tehtäviä hoitamaan, mutta jäikin Pohjanmaalle seitsemäksi vuodeksi. Vaasan ortodoksisen seurakuntaan kuului 63 kuntaa, joista 58:ssa asui ortodokseja, joissakin vain yksi. Vaasaan olisi voinut jäädä pysyvästikin, mutta kaipuu oli vahva kotikonnuille, Itä-Suomeen. Vuonna 1977 hän aloittikin Varkaudessa papin tehtävissä. Siellä työskarkaa riitti aina vuoteen 1989 asti.

Arkkipiispa Johannes pyysi isä Leoa 1980-luvun lopussa ortodoksisen seminaarin papiksi ja opettajaksi. Teologinen koulutus oli siirtynyt 1988 Kuopion pappisseminaarista Joensuun yliopistoon ja samalla perustettiin käytännöllisiä harjoituksia ja kirkollista elämää varten seminaari. Isä Leo aloitti seminaarin pappina 1989 ja jatkoi aina vuoteen 2001. Tuolloin seminaarilla ei ollut omia toimitiloja puoleen vuosikymmeneen. Jumalanpalvelukset toimitettiin aamuin illoin seurakunnan pyhän Nikolaoksen kirkossa. Seminaarin omat rakennukset valmistuivat vuonna 1993, ja sen jälkeen sekä seminaarin opettaja että opiskelijat saattoivat asua saman katon alla.

Seminaarilaisten kanssa hän vieraili silloisessa Neuvostoliitossa, Konstantinopolissa, Kreikassa, Italian Barissa, Belgiassa ja Hollannissa, Sveitsin Lausannessa Syndesmoksen kokouksessa. Vuonna 1966 hän vieraili toistamiseen Jugoslaviassa.

Isä Leo viihtyi aina hyvin nuorten kanssa. Hän piti myönteisenä teologikoulutuksen siirtymistä Joensuun yliopistoon ja hänellä oli myönteinen käsitys nykyisistä opiskelijoista. Hän kannusti nuoria hakemaan teologiaa opiskelemaan. Isä Leon mielestä ihmisen tulee toimia kirkossa, jos hän haluaa kokea kirkon täyteyttä, ja hän painottikin, että ihmisen pitää antaa itsensä kirkolle. Ja silloin kirkko myös antaa, runsain mitoin! Elämä siinä on hyvin rikasta, siinä on paljon kauneutta.

Isä Leo oli tuttu hahmo Lintulan luostarissa. Hänen ollessaan Varkauden pappina arkkipiispa Paavali pyysi häntä luostarien valvojaksi ja hän toimikin sekä Lintulan että Valamon luostarin valvojana. Valamo oli aluksi tutumpi, mutta kun isä Leon serkku Marina valittiin Lintulan igumeniaksi, suhde Lintulan luostariin muuttui läheiseksi ja pitkäaikaiseksi. Isä Leo toimi myös tilapäisesti Lintulan pappina.

Isä Leon juuret olivat menetetyssä Karjalassa. Hän valitsi papillisen uran Karjalan ja koko Suomen arkkipiispa Paavalin kaudella, jolloin sotien runtelema Suomen ortodoksinen kirkko tarvitsi uutta voimaa elpyäkseen ja järjestäytyäkseen. Isä Leo usein ilmaisi kiitollisuutensa mahdollisuudesta saada palvella Jumalaa eläkepäiviin ja elämänsä loppuun asti. Hän myös sanoi, että papilliset tehtävät jatkuvat niin kauan kuin se inhimillisesti on mahdollista, mutta esirukoilijan tehtävä ei lopu koskaan. Osallistuminen jumalanpalveluksiin oli terveydellisistä syistä rajoittuneempaa aikaisempaan verrattuna. Kuitenkin isä Leo mahdollisimman usein uskollisesti oli mukana jumalanpalveluksissa.

Rippi-isänä isä Leo oli lempeä, hyväsydäminen, pitkämielinen ja viisas. Hän itse eli sen mukaan, mitä opetti. Pappina hän antoi meille nuoremmalle papistolle esikuvan ja mallin todellisesta kirkon paimenesta.

Olkoon muistonsa ikuinen!

Rovasti Raimo Sissonen

Kirjoitus on julkaistu aiemmin Suomen ortodoksisen kirkon verkkosivulla.